

ZPRÁVA O ZPRACOVÁVÁNÍ FONDU STARÝCH TISKŮ CZERNINSKÉ KNIHOVNY ULOŽENÉ V ODDĚLENÍ RUKOPISŮ A STARÝCH TISKŮ NÁRODNÍ KNIHOVNY ČR

ZUZANA ADAMAITIS – TEREZA PALIČKOVÁ

Abstrakt: Příspěvek informuje o stavu a výsledcích zpracovávání czerninské knihovny, jež je z velké části od konce 18. století součástí rozsáhlé pražské lobkowiczské knihovny uložené v Národní knihovně ČR. Tato knihovna patřila ve své době k největším a nejcenějším šlechtickým knihovnám v českých zemích.

Klíčová slova: Czerninská knihovna, pražská lobkowiczská knihovna, šlechtické knihovny, rekonstrukce knižního fondu.

Czerninové z Chudenic patří mezi nejstarší české panské rody, které přežily až do 20. století. Stejně jako jiné šlechtické rodiny budovali i Czerninové na svých sídlech knihovní sbírky, přičemž dějiny jejich rodové knihovny z období raného novověku dosud nebyly monograficky zpracovány, a představují tak dávné desideratum výzkumu dějin knižní kultury na našem území. Tuto situaci si vzal za úkol alespoň částečně vyřešit několikaletý projekt *Czerninská rodová knihovna, její geneze, dějiny a skladba*,¹ jehož prvním výstupem je předkládaný příspěvek s cílem představit základní informace o fondu starých tisků czerninské knihovny, nacházející se v Oddělení rukopisů a starých tisků Národní knihovny České republiky, a momentálním stavu jeho zpracování.²

Cesta, jakou se daný knižní celek dostal až do Národní knihovny, nebyla zcela přímočará. Dochovaná czerninská knižní sbírka je totiž od roku 1780 součástí pražské lobkowiczské knihovny, jež vznikla koncem 18. století jako knihovna hořínsko-mělnické knížecí větve roudnických Lobkowiczů. Tato knihovna se vyznačuje tím, že se skládá z několika významných starých šlechtických knihoven, které samy o sobě obsahovaly různorodé celky starší, dále z několika pozoruhodných soukromých sbírek z konce 18. a 19. století, také z množství knih pocházejících z četných klášterů domácích i cizích a obsahuje i knihy roudnické lobkowiczské knihovny. Jedná se tedy o jednu z nejcenějších u nás dochovaných knihoven výrazně sběratelského typu. Zakladatelem této pozoruhodné knižní sbírky byl kníže August Antonín Josef z Lobkowicz (1729–1803), bývalý císařský vyslanec u španělského

1 Projekt je řešen v rámci *Koncepce rozvoje Národní knihovny České republiky jako výzkumné organizace na léta 2010–2015. Oblast 6: Výzkum knižní kultury raně novověkých Čech. Priorita 2: Czerninská rodová knihovna, její geneze, dějiny a skladba (2013–2015)*.

2 Příspěvek je věnován pouze situaci v oblasti zpracovávání starých tisků této knihovny, ale je třeba zmínit, že její nezanedbatelnou součástí je i sbírka rukopisů čítající 251 signatur o 295 svazcích, jejichž zpracovávání se dlouhodobě věnuje PhDr. Milada Svobodová z Oddělení rukopisů a starých tisků NK ČR. Ze známých rukopisů je třeba jmenovat alespoň tyto dva: třísvazkový kreslený inventář obrazárny hraběte Humprechta Jana Czernina z Chudenic (1628–1682) dochovaný v reprezentativní vazbě s kolorovaným czerninským supralibros (Praha, NK ČR, sign. XXIII.B.32); nedokončené autografické deníkové zápisky Humprechta syna, politika a diplomata Heřmana Jakuba Czernina (1659–1710) z cest po Itálii a Portugalsku z let 1678–1682, psané česky, německy, italsky, francouzsky a španělsky (Praha, NK ČR, sign. XXIII.F.30).

královského dvora v Madridu. K menším knižním celkům, jež byly součástí věna jeho manželky Marie Ludmily Czerninové z Chudenic, zakoupil po smrti hraběte Prokopa Vojtěcha Czernina z Chudenic (1726–1777) asi za 6 000 zl. i jindřichohradeckou a pražskou czerninskou knihovnu. Zejména majorátní knihovna umístěná v pražském paláci na Hradčanech, jejíž základ tvořila knižní sbírka uměnímilovného hraběte Františka Josefa Czernina (1697–1733), patřila přitom ve své době k největším a nejcenějším šlechtickým knihovnám v českých zemích. Odhaduje se, že do lobkowiczské knihovny z ní tehdy přešlo přes 5 000 svazků tisků a 200 rukopisů.³

Roku 1928 byla pražská lobkowiczká knihovna koupena státem a z Lobkovického paláce na Malé Straně byla převezena do tehdejší Veřejné a universitní knihovny v Praze, dnešní Národní knihovny, do jejichž sbírek tak současně vplynula i výše zmíněná knihovna czerninská.⁴ V posledních letech probíhající postupné zpracování fondu pražské lobkowiczské knihovny by tak mělo umožnit rovněž alespoň částečnou rekonstrukci dochované czerninské knihovny a její zkatalogizování, což je nezbytná podmínka pro následný výzkum geneze a dějin czerninské rodové knihovny.

IDENTIFIKACE CZERNINSKÝCH TISKŮ V RÁMCI PRAŽSKÉ LOBKOWICZKÉ KNIHOVNY

Jak již bylo řečeno, většina fondu pražské lobkowiczské knihovny se v dnešní době nachází ve správě Oddělení rukopisů a starých tisků Národní knihovny České republiky, přičemž rukopisný fond je uložen pod signaturou XXIII A–H a fond tisků pod signaturou 65, formáty A–G. Nejrozsáhlejší úkol stávajícího výzkumu představuje pochopitelně identifikace a podchycení knih czerninské provenience ve fondu pražské lobkowiczské knihovny, což předpokládá fyzickou prohlídku fondu. V celkem 26 148 svazcích pražské lobkowiczské knihovny bylo zatím identifikováno 1 850 svazků czerninské provenience, ovšem tento počet nelze považovat za zcela definitivní.⁵ Z hlediska chronologického rozčlenění fondu převládají tisky z 18. století (zatím 728 svazků) a ze 17. století (zatím 675 svazků). V první fázi projektu byla pozornost zaměřena především na tisky pocházející z 16. století, jichž bylo do této doby v prozkoumané části fondu nalezeno celkem 212 svazků.

Již v období humanismu a renesance vznikl určitý model struktury šlechtických knihoven, které vedle děl teologických obsahovaly antickou klasiku, humanistickou rétoriku a jazykovědu, stejně jako politologii a filosofii, práce historické, právnícké i zeměpisné.⁶ Tomu se czerninská knihovna nijak nevyvíkala a reflektovala i další obecné trendy zájmů aristokracie – historii, genealogii, umění, cestování, vojenství apod. Protože šlechtické knihovny plnily

3 Více informací k pražské lobkowiczské knihovně viz: KAŠPAROVÁ, J. Pražská Lobkowiczská knihovna jako součást fondu Státní knihovny ČSR. *Documenta Pragensia* 9/1, 1991, 1992, s. 245–256; KAŠPAROVÁ, J. Oddělení 65 – Pražská lobkowiczská knihovna. FALTYSOVÁ, V. (ed.). *Rukověť tištěných knihovnických fondů Národní knihovny České republiky*. Praha: Národní knihovna České republiky, 2006, s. 150–156; ke knihovnám czerninským viz MAŠEK, P. Knihovny hrabat Czerninů z Chudenic. In: RADIMSKÁ, J. (ed.). *K výzkumu zámeckých, měšťanských a církevních knihoven „Čtenář a jeho knihovna“ Opera Romanica 4, 2003*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2003, s. 239–253.

4 Zde byla lobkowiczská knihovna jako celek deponována až do třicátých let, kdy došlo k jejímu rozdělení. Veřejná a universitní knihovna v Praze si ponechala celý rukopisný fond a inkunábule a měla přednostní právo na výběr tisků. Duplikáty tisků se tak dostaly do knihoven v Brně a Bratislavě.

5 Nyní probíhá výzkum zatím nesignované části fondu tisků pražské lobkowiczské knihovny a také zde jsou nalézány svazky původní czerninské provenience.

6 MAŠEK, P. Zámecké knihovny v zemích Koruny české. In: RADIMSKÁ, J. (ed.). *K výzkumu zámeckých, měšťanských a církevních knihoven. Opera romanica 1, 2000*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2000, s. 43–52.

i funkci vzdělávací, nalezneme zde učebnice a pedagogickou literaturu, z praktických důvodů se v knihovně nacházely také publikace související se správou panství a stavebními úpravami sídel, právnícké a medicínské práce. Dominantním jazykem knih vytištěných do 17. století je latina, od 18. století pak převažuje němčina, nezanedbatelná část knih je též v italštině a francouzštině, čeština je zastoupena jen okrajově.⁷ Z hlediska geografického původu převažují knihy vytištěné v Německu, následuje Francie a Nizozemí, Itálie⁸ a Švýcarsko.

Jednotlivé knihy czerninské knihovny je možno identifikovat jen na základě dochovaných vazeb a signatur. Nejsnadnější identifikaci nabízejí knihy nesoucí oba tyto znaky czerninské provenience: tj. celokoženou vazbu se zlaceným heraldickým czerninským supralibros⁹ [1] a na hřbetu zdobeném zlaceným slepotiskem se nacházející bílý papírový štítek s černé napsanou signaturou (např. E.8.No.17) [3]. Některé czerninské knihy jsou dále opatřeny kulatým razítkem s knížecí korunkou a iniciálami ACZ (Adalbert Czernin) [2]. Poněkud sporná je pak identifikace tisků nesoucích z těchto vnějších znaků pouze signaturový štítek, který není možné vždy na první pohled stoprocentně určit jako původní czerninský. Zde pak může napomoci např. starší rukopisný vlastnický přípis původního majitele, o němž bezpečně víme, že se jeho knihy staly součástí czerninské sbírky, především je však třeba tyto knihy ověřovat za pomoci starých katalogů a inventářů knihoven, jež byly nalezeny v rukopisném fondu pražské lobkoviczké knihovny a v rodinném archivu Czerninů uloženém v jindřichohradecké pobožce Státního oblastního archivu v Třeboni.

RUKOPISNÉ KATALOGY A ARCHIVNÍ PRAMENY TÝKAJÍCÍ SE CZERNINSKÉ KNIHOVNY

V Oddělení rukopisů a starých tisků Národní knihovny ČR jsou uloženy dva svazky rukopisného katalogu knihovny Františka Josefa Czernina z roku 1722.¹⁰ První svazek, jenž je vázán v hnědé kůži se hřbetem zdobeným slepotiskem a zlacením, je rozdělen tematicky na oddíly: libri publici, libri iuridici, libri canonici, libri historici a libri miscelanei, přičemž knihy jsou v každém oddíle číslovány od jedničky s uvedením čísla uložení a čísla pozice na místě uložení. Na úvodní straně je napsáno, že katalog obsahuje pouze knihy začínající jménem autora [5]. Signatury, které známe ze hřbetů czerninských knih, zde uvedeny nejsou, což značně znesnadňuje identifikaci knih pouze na základě tohoto katalogu. Druhý, o něco objemnější svazek katalogu, vázán ve světlé kůži zdobené slepotiskem, je nejdříve dělen podobně jako svazek první na: publica, iuridica, canonica, historica a miscellanea, přičemž vždy je uvedeno číslo pořadí knihy v daném oddíle s počtem svazků. Dále katalog pokračuje abecedním řazením knih s uvedením formátu každé knihy a ke každé knize je přiřazeno písmeno signatury a pořadové číslo, což se již blíží značení, které známe ze štítků hřbetů knih czerninské knihovny. Na závěr tohoto katalogu je pak přidán i soupis rukopisů vlastněných Františkem Josefem Czerninem. V Národní knihovně je také uložen rozsahem daleko menší, v hnědé

7 Mezi tisky 16. století je 280 titulů latinských, 40 německých, 38 italských, 4 francouzské, 4 španělské, 3 české a 1 holandský.

8 Za zmínku jistě stojí soubor cca 50 knih vytištěných v Itálii v 16. století, mezi nimi např. benátský tisk Giolita de Ferrari z roku 1547, jedno z nejlepších vydání Petrarkova díla (sign. 65 D 96), ilustrované vydání Dantovy poezie v benátském tisku z roku 1520 (sign. 65 D 1858) či druhé vydání italského překladu Petrarkových autobiografických dialogů *Il Secreto dialogo*, které vyšly v Benátkách roku 1520 (sign. 65 E 8250).

9 Znak Czerninů z Chudenic: polcený štít, pravé pole červené, v levém modrém poli tři stříbrná břevna. Při povýšení přibyl do erbu iniciály Rudolfa, Matyáše a Ferdinanda II. s rakouským štítkem (červený středový štítek se stříbrným břevnem a korunou), později byl doprostřed dodali iniciály F III (tj. Ferdinand III. Habsburský).

10 NK ČR, sign. XXIII C 134/1,2.

kůži vázaný katalog knih Prokopa Vojtěcha Czernina ve francouzštině, evidující pouze francouzsky psané knihy. Tento katalog je řazen abecedně podle titulů s uvedením místa a roku vydání, ovšem neobsahuje žádné signatury.¹¹

Nedostatek podkladového materiálu sloužícího k důkladnějšímu zmapování rozsahu a geneze czerninské knihovny nás zavedl do jindřichohradecké pobočky Státního oblastního archivu v Třeboni, kde se nachází rodinný archiv Czerninů. Zde byly identifikovány další katalogy knihovny a také účty za zakoupené knihy, popř. účet knihvazače Jana Filipa Troschla z roku 1739.¹² Z účtů za zakoupené knihy jsou zajímavé ty, které byly vystaveny v Holandsku a jež zřejmě během svých studií pořídil Prokop Vojtěch Czernin: např. v prosinci 1744 a lednu 1745 v Leidenu u nakladatele a knihkupce Samuela Luchtmanse (1685–1757) učinil útratu přesahující 117 zl., v březnu a dubnu r. 1745 pak zakoupil další knihy u jiného leidského nakladatele, Johanna Arnolda Langeraka (1710–1750). Další účet byl vystaven německým nakladatelstvím Lochner und Mayer (1741–1774) 30. června 1747, následující pak 16. července 1750 u firmy Arkstee und Merkus působící v Lipsku a Amsterdamu (1736–1782). V 70. letech 18. století byl pak dle zachovaných účtů největší nákup pořízen u drážďanského nakladatele Georga Conrada Walthera (činný 1737–1778), a to 10. února 1776 za sumu přesahující 133 zlatých. V budoucnu snad můžeme doufat v nález dalších zajímavých archivních pramenů, neboť rodinný archiv Czerninů se stále ještě zpracovává.¹³

Jak již bylo zmíněno, v jindřichohradeckém archivu byly rovněž nalezeny další rukopisné katalogy czerninské knihovny. Mezi knihami rodinného archivu Czerninů byl objeven zatím neinventarizovaný, v hnědé kůži vázaný další rukopisný katalog knihovny Františka Josefa Czernina z roku 1728, jenž není pouhým opisem staršího katalogu z Národní knihovny, jak jsme se původně domnívaly, ale zcela novým soupisem s odlišným řazením knih, zahrnujícím v sobě i knihy z katalogu z roku 1722. Knihy jsou zde uspořádány podle signatur, přičemž hned na začátku katalogu je vysvětleno, kterému oboru jaké písmeno náleží (sacra scriptura et libri canonici = A; libri publici et politici = B; juristae = C; cosmographici, geographici, genealogici et historici = D; miscellanei = E), za písmenem pak následuje číslo týkající se formátu knihy (systém je rovněž vysvětlen hned v úvodu) a dále pak číslo knihy v rámci dané signatury. Kromě něj se v archivu nachází rovněž v hnědé kůži vázaný katalog sepsaný roku 1755 za Prokopa Vojtěcha Czernina.¹⁴ Katalog je řazen abecedně a opět se v úvodu dozvídáme, jaký je systém přidělování signatur k daným knihám, dokonce s názorným příkladem pro uživatele (první písmeno znamená místo uložení, pak za písmenem S značícím skříň „skrinium“ následuje číslo uložení v této skříni a dále za písmenem N „numerus“ je uvedeno číslo pozice knihy v dané skříni). Upozornění jsme i na to, z kolika svazků se dotyčné dílo skládá. V czerninském rodinném archivu je také uložen o něco starší inventář knihovny slepovaný z jednotlivých ústřížků titulů knih [6], sestavených pak podle abecedy (pouze pro písmena A–R), a jeho pozdější opis.¹⁵ Podle údajů o vydání těchto knih a podle nejmladších titulů uvedených ve zmíněném ústřížkovém seznamu, jež byly vydány ve 40. letech 18. století, byl inventář sestaven kolem roku 1745. Tento starší inventář obsahuje řadu titulů starých tisků ze 16. a 17. století a je obsáhlejší než výše zmíněný katalog Prokopa Vojtěcha Czernina z roku 1755. Pokud jsou tituly z tohoto staršího inventáře zapsány v novějším katalogu knihovny

11 NK ČR, sign. XXIII F 207.

12 Státní oblastní archiv v Třeboni, pobočka Jindřichův Hradec, Rodinný archiv Czerninů, krabice č. 763.

13 Velice děkujeme správce fondu czerninského rodového archivu, PhDr. Evě Fialové, jakož i dalším pracovnícům jindřichohradeckého archivu za pomoc a zpřístupnění zatím neinventarizovaného materiálu.

14 Státní oblastní archiv v Třeboni, pobočka Jindřichův Hradec, Rodinný archiv Czerninů, krabice č. 384.

15 Státní oblastní archiv v Třeboni, pobočka Jindřichův Hradec, Rodinný archiv Czerninů, krabice č. 763.

z roku 1755, byly již zaznamenány pod jinou signaturou, což by napovídalo skutečnosti, že v mezidobí došlo k rekatalogizaci czerninské knihovny. Vzhledem k tomu, že katalog z roku 1755 je obsahově chudší a nejsou v něm všechny tituly ze staršího inventáře, lze se oprávněně domnívat, že došlo zřejmě v desetiletí 1745–1755 k odprodeji části titulů bohaté knihovny (patrně za účelem uhrzení czerninských dluhů) a zbytek knihovny, který zůstal v majetku Vojtěcha Prokopa Czernina, byl pak nově zkatalogizován. Starší inventář z roku 1745 je seřazen abecedně bez uvedení signatur, pouze s počtem svazků u každého díla, jen u písmene E už je u každé knihy uvedena signatura, ovšem v poněkud jiném schématu, než jak ji nacházíme na štítcích czerninských knih v Národní knihovně.¹⁶ Z předcházejících řádků vyplývá, že každý katalog se liší způsobem řazení a identifikace knih na základě signatur, z nichž žádná zcela neodpovídá značení czerninských knih na hřbetu vazeb, jak je dnes známe z Národní knihovny. Nabízí se tedy otázka, zda nedošlo k dalšímu přesignování knihovny po smrti knížete Prokopa Vojtěcha Czernina roku 1777 před její koupí ze strany knížete Augustina Antoina Josefa z Lobkowicz.

ZAJÍMAVÉ PROVENIENCE V RÁMCI CZERNINSKÉ KNIHOVNY

Již bylo zmíněno, že ve své době czerninská knihovna požívala té nejlepší pověsti a jako většina starých šlechtických knihoven i ona povstala z rozmanitých starších celků. Kromě knih zatím blíže neidentifikovaných vlastníků¹⁷ či zajímavých jednotlivin¹⁸ se objevují i trochu větší knižní celky, jejichž přesný rozsah ovšem zatím nemůžeme stanovit vzhledem k probíhajícímu zpracovávání fondu. Můžeme tak zmínit několik zjištěných knih Jana Jiřího Jáchyma Slavaty z Chlumu a Košumberka (1637–1689), jejichž přítomnost ve fondu je celkem nasnadě, neboť dcera Jana Jiřího, Marie Josefa (1667–1708), se roku 1687 provdala za Heřmana Jakuba Czernina z Chudenic, jenž také díky manželčinu dědickému podílu získává jindřichohradecké panství.¹⁹

Ve fondu dále nacházíme knihy právníka a politika Johanna Joachima Enzmilnera, hraběte von Windhaag (1600–1678), vedoucí osobnosti protireformace v Horním a Dolním Rakousku. Většina Windhaagovy obsáhlé knihovny, Bibliotheca Windhagiana, se po jeho smrti stala jedním ze základních kamenů knihovny vídeňské univerzity. Jeho knihy jsou buď označeny jednoduchým přípisem *Ex Bibliotheca Windhaagiana* nebo jsou navíc opatřeny rytým heraldickým exlibris se jménem vlastníka [7].

Při zpracovávání czerninské knihovny byly dále podchyceny tisky původně náležející významnému slezskému bibliofilovi a císařskému radovi Franzi Gottfriedovi Troilo von Lessoth (cca 1583–cca 1648), jenž byl vlastníkem mimořádně cenné knihovny, na jejíž vybudování

16 V původním ústřížkovém inventáři přítom signatury uvedeny jsou, do popisu ale přepsány nebyly.

17 Zatím velkou výzvou je např. zjištění bližší identity jistého Johanna Kauffera. Jeho vlastnický přípis jsme zatím našly v několika knihách z 16. století především teologického obsahu.

18 Např. sign. 65 C 1631, kniha *Intellectus iuris civilis...* od německého právníka Ulricha Zasie (1461–1536), vydaná ve Freiburgu r. 1532, nese na titulní straně přeškrtnané původní exlibris: Liber Alberti Colbij a Columbergh S[acrae] T[heologiae] Doct[oris]. Elias Kolbius z Kolumberga pocházel ze Svídnice, byl doktorem theologie, prefektem Jiřího Adama hraběte z Martinic, kanovníkem vyšehradským. Prokázal prý nebyvalou odvahu během saského vpádu do Prahy r. 1631, kdy se nebál veřejně hlásit ke katolické víře. Po osvobození Prahy Valdštejnem byl obdarován a oceněn. Zemřel 4. května 1646, pohřben je v kapitulní kryptě. Viz: PODLAHA, A. *Series praepositorum, decanorum archidiaconorum aliorumque pralatorum et canonicorum S. Metropolitanæ Ecclesiae Pragensis a primordiis usque ad praesentia tempora*. Pragae, 1912, s. 164. Tato kniha je také zajímavá tím, že později přešla dle dalšího vlastnického přípisu do vlastnictví apelačního rady Václava Řehoře Hannla.

19 Knihy Jana Jiřího Jáchyma Slavaty nesou velice jednoduchý rukopisný vlastnický přípisek: *Librairie Excell. D.D.Jo. Joachimi Comitiss Slavatae*.

musel vynaložit velké sběratelské úsilí i značnou část svých finančních prostředků. Osud Troilovy cenné knihovny zatím není zcela objasněn, je však zřejmé, že knihy z ní pocházející vlastnil hrabě František Josef Czernin již roku 1722, kdy bylo nejméně 32 svazků pocházejících z Troilova majetku zapsáno do tehdy pořizovaného katalogu.²⁰ Troilovo exlibris [8] je v knihách často opatřeno i údajem o místě a roku jejich získání, na některých se zachovala i původní vazba, kdy na přední desce bývá vytačena či vyzlacená jedna z variant Troilova znakového supralibros F.G.T.A.L. a zadní desku zdobí symbolické oválné supralibros se znovuzrozeným fénixem.

Zatím nejpočetněji je v czerninské knihovně, a to jak v rukopisné, tak v „tiskařské“ části, zastoupena sbírka apelačního rady Václava Řehoře Hannla (†1718), díky němuž je knihovna zásobena především svazky právního obsahu. Jeho knihy bývají na titulních listech opatřeny jednoduchým rukopisným exlibris, většinou v této podobě: Ex libris Wenceslai Gregorij Hannl JUDR Appel. Consil [4]. Zjištění bližších osudů tohoto doktora práv a jeho knihovny je velkým úkolem při dalším zpracovávání czerninské knihovny.²¹

REPORT ON THE COLLECTION OF EARLY PRINTS IN THE CZERNIN LIBRARY STORED IN THE MANUSCRIPTS AND EARLY PRINTED BOOKS DEPARTMENT OF THE NATIONAL LIBRARY OF THE CZECH REPUBLIC

Summary: The paper informs about the status and results of research of the Czernin library, which is since the late 18th century a part of the Prague Lobkowitz Library now stored in the National Library. This library belonged in its time to the largest and the most valuable noble libraries in the Czech lands. The Czernin origin is reminded among others by gold heraldic supralibros preserved on many bookbindings. In total of 26 148 volumes of the Prague Lobkowitz Library was identified 1 850 volumes with Czernin provenance, but this number still cannot be considered entirely definitive.

Key words: Czernin Library, Prague Lobkowitz Library, noble libraries, reconstruction of a book collection.

Mgr. Zuzana Adamaitis (*1977)

Vystudovala archivnictví a pomocné vědy historické na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, nyní je zaměstnancem Oddělení rukopisů a starých tisků Národní knihovny ČR, kde se věnuje především problematice zpracovávání starých tisků. Zajímá se o období raného novověku s důrazem na oblast barokní kultury a umění.

Mgr. Tereza Paličková (*1973)

Vystudovala informační studia a knihovnictví na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Nyní je zaměstnancem Oddělení rukopisů a starých tisků Národní knihovny ČR, kde se věnuje problematice zpracovávání starých tisků, zajímá se o knižní kulturu období raného novověku s důrazem na oblast dějin knihtisku.

20 SVOBODOVÁ, M. Knihovna slezského humanisty Franze Gottfrida Troila von Lessoth. In: ČÍSAŘOVÁ SMÍTKOVÁ, A. – JELÍNKOVÁ, A. – SVOBODOVÁ, M. (eds.). *Libri magistri muti sunt. Pocta Jaroslavě Kašparové*. Praha: Knihovna AV ČR, 2013, s. 79–111.

21 Další tisky s touto proveniencí eviduje např. Moravská zemská knihovna, kam se dostaly ve 30. letech 20. století s duplikáty z lobkowiczské knihovny. Osudům této knihovny se v rámci našeho projektu věnuje PhDr. Milada Svobodová z Oddělení rukopisů a starých tisků NK ČR.

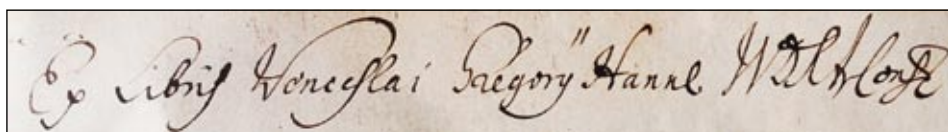
Obrázek č. 1: Zlacené heraldické czerninské supralibros.

Obrázek č. 2: Vlastnické razítko Vojtěcha Czernina.

Obrázek č. 3: Signaturový štítek czerninské rodové knihovny.

Obrázek č. 4: Rukopisné exlibris Václava Řehoře Hancla. NK ČR, sign. 65 C 1631.

